

ΣΥΜΠΟΣΙΟ: «ΔΙΚΤΥΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»

Συνέργειες στο χώρο του πολιτισμού

Α' Συνάντηση Πολιτιστικών Δικτύων

Παρασκευή 31 Ιανουαρίου 2025,

Αμφιθέατρο Μεγάρου Καρατζά της Εθνικής Τράπεζας

World-café: Καλές πρακτικές των Πολιτιστικών Δικτύων

(Συντονιστές: Σοφία Αδάμ, Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου, Αντιπρόεδρος Ιδρύματος Πολιτισμού και Εκπαίδευσης "Ανδρέας Λεντάκης", Λουίζα Καραπιδάκη, Ιστορικός Τέχνης, μέλος της AICA, Γραμματέας Μουσείου Ελληνικής Παιδικής Τέχνης)

Report

Οι συμμετέχοντες στο World-Café με θέμα τις Καλές Πρακτικές στην πλειοψηφία τους δεν ήταν μέλη δικτύων, αλλά μεμονωμένα άτομα που παρακολούθησαν το Συμπόσιο από προσωπικό ενδιαφέρον για τα Μουσεία και τον Πολιτισμό.

Τα θέματα που προτάθηκαν για συζήτηση από τις συντονίστριες ήταν:

1. Πώς θα μπορούσαν τα Πολιτιστικά Δίκτυα να προβάλουν και να αξιοποιήσουν καλύτερα τις δράσεις τους.
2. Προτάσεις για Εθνικές, Διεθνείς συνεργασίες και συνέργειες με την ακαδημαϊκή και εκπαιδευτική κοινότητα ή ακόμη και με τις φυλακές.
3. Προβλήματα πολιτιστικών δικτύων και προτάσεις επίλυσής τους.

Οι συμμετέχοντες έλαβαν όλοι το λόγο, αλλά οι περισσότεροι επικεντρώθηκαν στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Για το λόγο αυτό οι παρατηρήσεις τους αφορούσαν αφενός, το πρόβλημα των οικονομικών πόρων για τη βιωσιμότητα κάθε πολιτισμικού φορέα, αφετέρου, τα λάθη που πρέπει να αποφεύγονται για να μην γίνονται συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις. Ως εκ τούτου, η αποφυγή τέτοιων λαθών θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εξ αντιδιαστολής και ως καλή πρακτική. Συνοπτικά οι συζητήσεις κατέληξαν στα κάτωθι:

1. Εκφράστηκε από πολλούς φόβος για τη βιωσιμότητα των πολιτιστικών φορέων λόγω ελλείψεως οικονομικών πόρων. Συμμετέχων εργαζόμενος στο Υπουργείο Πολιτισμού πρότεινε όσοι έχουν μορφή ΑΜΚΕ να επιδιώκουν προγραμματικές συμβάσεις (άρθ. 100 Ν. 3852/2010, πρόγραμμα Καλλικράτης) με το Υπουργείο Πολιτισμού (ως παράδειγμα αναφέρθηκε το Δίκτυο Δελφών). (Παραθέτουμε προς διευκόλυνση το κείμενο του άρθ. 100) 5. *Εφόσον τα προβλεπόμενα στην προγραμματική σύμβαση έργα, προγράμματα και υπηρεσίες είναι πολιτιστικού χαρακτήρα, όπως η ανάδειξη, προστασία και συντήρηση μνημείων, οι παρεμβάσεις σε διατηρητέα ή παραδοσιακά κτίρια και οικισμούς, η διάσωση και διάδοση στοιχείων του πολιτισμού, η ανέγερση και λειτουργία χώρων πολιτισμικών λειτουργιών, η υποστήριξη δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που αφορούν την επιστήμη, τα γράμματα και τις τέχνες, συμμετέχει, ως συμβαλλόμενος η οικεία Περιφέρεια και το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού. Η προγραμματική σύμβαση καλείται «προγραμματική σύμβαση πολιτισμικής ανάπτυξης». Το τέλος ανταποδοτικού χαρακτήρα που μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για τη χρηματοδότηση έργων, εργασιών, προγραμμάτων και υπηρεσιών της προγραμματικής σύμβασης, καλείται «Πολιτιστικό».*

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.10 Άρθρο 8 Νόμος 4071/2012](#) με ισχύ την 11/4/2012

2. Καλή πρακτική αποτελεί η συχνή επαφή ενός Δικτύου με τα μέλη του. Είναι πολύ αρνητικά τα αποτελέσματα της μη επαφής με τα μέλη (φορέας που ασχολείται με τα οπτικοακουστικά εξέφρασε παράπονα για Τμήμα Δικτύου της UNESCO στο οποίο μετέχει ως μέλος).
 3. Μια άλλη καλή πρακτική που πρέπει να επιδιώκει ένα Δίκτυο ή ένας φορέας είναι η απήχηση στον κόσμο και η επιδίωξη μιας ευρείας συμμετοχής στο έργο του. Παράδειγμα μας παρουσίασε το Δίκτυο Πικέρμι 123 που σε σχέση με το Πάρκο Παλαιοντολογίας πέτυχε την υποστήριξη των κατοίκων της περιοχής Ραφήνας-Πικερμίου και την εθελοντική τους προσφορά με την κινητοποίηση και τον συντονισμό όλων των φορέων της περιοχής.
 4. Καλή πρακτική είναι επίσης η συνεργασία και η μη απόρριψη μικρών φορέων που πραγματοποιούν πολιτιστικό έργο. Τέτοιο παράδειγμα ανέφερε κυρία από τη Ρόδο που με χαρά ανήγγειλε ότι τελικά έγινε δεκτή από το Δίκτυο Ζώσας Πολιτιστικής Κληρονομιάς παρότι εκπροσωπούσε μόνο δύο «καμαρικά» σπίτια στο χωριό Αρχάγγελος με τα οποία επί δέκα χρόνια πραγματοποιούσε πολιτιστικά προγράμματα για νηπιαγωγεία και σχολεία στο χωριό.
 5. Άλλη καλή πρακτική είναι η προσπάθεια να μην χάνεται καμιά δράση που πραγματοποιούν Δίκτυα και φορείς. Όλα τα φεστιβάλ και γενικά οι πολιτιστικές δράσεις θα πρέπει να καταγράφονται και να είναι προσβάσιμες στο κοινό με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. ψηφιοποίηση υλικού).
 6. Οι φορείς πρέπει να προβάλλονται με κάθε τρόπο, όπως έγινε με το Ελληνικό Κέντρο παραδοσιακού τραγουδιού το οποίο στη συνέχεια εξελίχθηκε σε Δίκτυο Φεστιβαλικών φορέων με τη μορφή σωματείου.
 7. Μια ακόμη παρατήρηση ήταν ότι οι φορείς πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις λεπτομέρειες κατά τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως π.χ. πολιτιστικών διαδρομών, διότι συχνά οι συμμετέχοντες αντιμετωπίζουν την κακή ή ανύπαρκτη σηματοδότηση με πινακίδες κλπ. στους χώρους ή τα κτήρια που προβλέπονται για επίσκεψη κατά τη διαδρομή.
 8. Τέλος, σχετικά με τις συνεργασίες και συνέργειες με την εκπαιδευτική κοινότητα ακούστηκαν θετικές απόψεις για τη σύνδεση του Θεάτρου με την εκπαίδευση (π.χ. το Δίκτυο «Θέατρο στην εκπαίδευση»). Σε ό,τι αφορά τη σύνδεση με τις φυλακές η άποψη είναι ότι δεν είναι απλό και χρειάζεται η συμμετοχή ατόμων με ειδικά προσόντα (ψυχολόγοι, εγκληματολόγοι κλπ.).
-